

אוניברסיטת בר-אילן

הפקולטה למשפטים

סמסטר __, תש"__
99-989-01

מיסוי תאגידיים

ד"ר קובי נוסים

מבחן לדוגמה

משך הבחינה: שעתיים וחצי.

חומר עזר: ניתן לעשות שימוש בכל מקור לימוד (אישי!).

הנחיות:

1. הבחינה מורכבת משתי שאלות. עליכם לענות על כל השאלות.
2. **מגבלת המקום לכלל המבחן היא 4 עמודים בדפי שורות.** כאשר מדובר בדפים משובצים חובה להשאיר רווח של משבצת בין שורה לשורה. חריגה לא תיקרא כלל.
3. **יש לכתוב בעט בלבד!**
4. תמציתיות, בהירות ומקוריות הדיון הינם בסיס להערכה, לצד השליטה בחומר.
5. אין צורך לסכם את הוראות הדין, אלא יש ליישמן לעובדות השאלות.
6. יש להפנות לסעיפי חוק רלוונטיים, פסקי דין ודעות מלומדים.
7. במידה ועליך להניח הנחות עובדתיות – יש לבחור בהנחות סבירות בנסיבות העניין ולציין במפורש. **כמו כן, אין להניח את המבוקש או להניח הנחות הסותרות את הכתוב.**
8. מומלץ להקדיש זמן לקריאה יסודית של השאלות לפני תחילת כתיבת הפתרון.

ב ה צ ל ח ה !

שאלה מספר 1: (80%) (היקף מומלץ לתשובה: 3-3.5 עמודים)

עידן היא הבעלים של חברת "עידן נכסים". דביר ו"עידן נכסים" מחזיקים מניות בחברת "וטרמלון" (להלן: "החברה") המנהלת עסק. דביר ו"עידן נכסים" מחזיקים ב-200 וב-300 מניות רגילות 1 ₪ ע.נ. בהתאמה, אשר הונפקו להם בעבר בתמורה ל-100,000 ₪ ו-150,000 ₪ בהתאמה. בתחילת שנת 2014, לחברה רווחים חשבונאיים צבורים (עודפים) בסך 700,000 ₪; רווח נצבר לצרכי מס בסך 600,000 ₪; שווי שוק של 1 מיליון ₪. עידן (באמצעות "עידן נכסים") ודביר מבקשים לצרף לחברה שותף עסקי – אופיר – המביא עימו ניסיון, מוניטין ולקוחות נאמנים. תחילה, מחליטים בעלי המניות להשוות את זכויותיהם בחברה באמצעות רכישה עצמית של 100 מניות מ"עידן נכסים" בתמורה ל-200,000 ₪. מיד לאחר-מכן, נכרת חוזה העסקה בין החברה לאופיר, אשר ישמש כמנהלה הכללי באופן בלעדי במשך 5 שנים לפחות. בהסכם זה נקבע כי יוקצו מיד לאופיר 100 מניות 1 ₪ ע.נ. בתמורה לערכן הנקוב.

לאחר שנתיים, בתחילת שנת 2016, מתגלע סכסוך בין דביר ועידן ובין אופיר, ואופיר בוחר להפר את חוזה ההעסקה ולעזוב את תפקידו בחברה. על-פי החוזה בין החברה לאופיר, החברה רשאית לרכוש את המניות שהוקצו לאופיר במקרה של הפסקת העסקתו, והיא אכן עושה זאת בתמורה לשווי השוק שלהן – 400,000 ₪. בתחילת שנת 2016 לחברה רווחים חשבונאיים צבורים (עודפים) בסך 1,600,000 ₪ ורווח נצבר לצרכי מס בסך 1,600,000 ₪; שווי שוק של 2 מיליון ₪. (שווי החברה פוחת ל-1,200,000 ₪ לאחר רכישת מניות אופיר ופרישתו).

בעקבות הפרישה של אופיר, מחליטים דביר ועידן על סגירת החברה. החברה מוכרת את כל נכסיה ופורעת את התחייבויותיה. (הניחו שמכירת הנכסים אינה משנה את הרווחים הצבורים של החברה). לאחר מכירת הנכסים ופירעון ההתחייבויות, נותרים בחברה מזומנים בסך 1,400,000 ₪ המחולקים לבעלי המניות.

חברת "וטרמלון" מדווחת בשיטה המצטברת הן לצרכי חשבונאות פיננסית והן לצרכי מס הכנסה. הניחו שאין מניעה לביצוע כל הפעולות המצוינות בתיאור לעיל לפי דיני החברות.

דונו באירועי המס של חברות "וטרמלון" ו"עידן נכסים", של דביר ושל אופיר על-פי דיני מס הכנסה, ובכלל זה ציינו את ההתאמות הנדרשות לצרכי מס הכנסה.

שאלה מספר 2: (20%) (היקף מומלץ לתשובה: עד 0.5 עמוד)

בגין שיקולים של תחרות על השקעות בינלאומיות, מחליטים במשרד האוצר להמליץ על הפחתת שיעור מס חברות מ-23% ל-18%. מנגד, על-מנת לשמור על היחס בין נטל המס המקומי המוטל על הכנסות המופקות דרך חברה ובין זה המוטל על הכנסות המופקות באמצעות עסקים לא מאוגדים, יוגדל שיעור המס על דיבידנדים ל-30% ו-35% לבעל מניות רגיל ומהותי בהתאמה.

כיצד לדעתכם צפויה להשתנות ההתנהגות של נישומים ישראלים בעקבות שינוי זה בשיעורי המס?

נקודות לפתרון שאלה 1:

מחיר מקורי: לדביר ול"עידן נכסים" מחיר מקורי במניותיהם 100,000 שקלים ו-150,000 שקלים בהתאמה.

רכישה עצמית מעידן: רכישה עצמית שאינה פרו-רטת. תוצאות המס אינן חד משמעיות. יש ליישם את גולן/בר-ניר/ברנובוסקי/חוזר מ"ה מול בית חוסן. יש לדון באירועי המס הנוצרים לבעלי המניות ולחברה. בסיס המס. תנאים להכרה כדיבידנד. ר"ל. ימ"מ.

לדוגמה, לפי ברנובוסקי, שקול למכירה של 50 מניות מ"עידן נכסים" לדביר + רכישה עצמית של 50 מניות מכל אחד מהם. ולכן נוצר רווח הון ל"עידן נכסים" ממכירת 50 מניות בשווי 100,000 ₪ ודביר מקבל מחיר מקורי זה במניות אלה. הרכישה העצמית היא כדיבידנד בסך 100,000 ₪ לכל אחד מבעלי המניות, החייב במס בהתאם (סעיפים 125ב ו-126(ב) בהתאמה).
במכירה של עידן לדביר חל סעיף 94ב – יש ליישם לפי משמעותו.

חווה העסקה והנפקה:

ההנפקה לאופיר לא רק מדללת את זכויותיהם של דביר ועידן בחברה, ככל הנפקה, אלא אף מדללת את האינטרס הכלכלי שלהם, מאחר שההנפקה היא בתמורה לע.נ.

לכן, בדומה לענין חיון, יש לנסות ולהבין מה התרחש כאן. ניתן להציע מספר אפשרויות. מה שיהיה משותף לכולן הוא שהתוצאה הסופית היא זו שהתרחשה בפועל במשפט הפרטי – דהיינו, העברה של 200,000 מהחברה ל"עידן נכסים" ושינוי מערך הזכויות בחברה ל-40%, 40%, 20%.

לדוגמה, ניתן לטעון במקרה זה שהרכישה העצמית היא חלק מתהליך של הוספת בעל מניות חדש לחברה. ולכן יש כאן מכירה של מניות מעידן נכסים לאופיר באמצעות החברה כמעין "מתווך". אם כך, עידן נכסים מוכרת 100 מניות לאופיר בתמורה ל-200,000 ₪. אך יש להסביר את המקור של ה-200,000 ₪ שאופיר שילם בתמורה למניות. האם דיווידנד שמקבל אופיר מהחברה (או שאולי העברה בעלת אופי אחר מהחברה לאופיר).

אפשרות אחרת היא שלאחר הרכישה העצמית, הונפקו מניות לאופיר במחיר שוק, אך בתמורה למה? יש להתייחס לאופן המימון של רכישת המניות על-ידי אופיר. סיווג ההכנסה (אירוע המס). ימ"מ אצל אופיר.

לחילופין, לאחר הרכישה העצמית, חולקו 50 מניות הטבה לכל אחד מבעלי המניות, אשר בשלב שני מוכרים אותן לאופיר במחיר אפס (או שאולי במחיר שוק, אותו משקיעים חזרה בחברה).

פירוק החברה:

האם הרכישה מאופיר היא רכישה עצמית או שהיא חלק מתהליך הפירוק של החברה. אם חלק מתהליך הפירוק, יש ליישם את סעיף 93. מקרה זה פשוט ובו עוברים מזומנים בלבד לבעלי המניות. שימו לב לתחולת סעיף 94ב על רווחי ההון של בעלי המניות בפירוק – ובפרט, בעניינה של "עידן נכסים".

נקודות לפתרון שאלה 2:

1% מס חברות אינו שקול ל-1% מס על דיבידנדים. לפני שינוי התנהגות, נטל המס הכולל על הכנסות המופקות באמצעות חברה גדל מעט. תהיה לכך השפעה על המידה בה עסקים מנוהלים באמצעות חברה.

בהינתן ניהול עסק באמצעות חברה, הפער בנטל המס המוטל על רווחים מחולקים לעומת זה המוטל על רווחים בלתי-מחולקים גדל ואיתו מתחזקות ההשפעות התמריציות על התנהגות נישומים (הקמת חברה והתנהלות במהלך חייה של החברה – חלוקת רווחים ושימוש ברווחים).